

ByPass - underveisevaluering

Statusrapport pr. 15.11. 2001

Av

Knut Aarvak

Fredrikstad november 2001

RAPPORTFORSIDE

Rapportnr: OR.42.01	ISBN nr: 82-7520-442-9 ISSN nr: 0803-6659	Rapporttype: Oppdragsrapport
Rapporttittel: ByPass, underveisevaluering, statusrapport pr. 15.11.01		Forfatter(e): Knut Aarvak
Prosjektnummer: 380190	Prosjekttittel: ByPass	
Oppdragsgiver(e): Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy Oppdragsgivers referanse: Hans Haaland		
<p>Resymè:</p> <p>Det overordnede målet for ByPass er å utvikle tiltak mot vold og kriminalitet rettet mot ungdom i Oslo mellom 13 og 25 år gjennom bruk av sivile vernepliktige knyttet til ulike partnere som arbeider med målgruppen. Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy er prosjektansvarlig. Det er etablert en egen prosjektledelse lokalisert til Oslo. ByPass gjennomføres som prosjekt i tidsperioden 01.01.00 til 31.12.01.</p> <p>Det gjennomføres en underveisevaluering av ByPass rettet inn mot å ta vare på erfaringene periodisk som grunnlag for justering og videreutvikling av innhold i og opplegg av ByPass. Datagrunnlag er knyttet til informasjon fra partnere, sivile vernepliktige og prosjektansvarlig/ledelse gjennom spørreskjemaer og gjennom samlinger, møter og samtaler.</p> <p>Pr 15.11.01 kan erfaringene sammenfattes som følger:</p> <p>Det er indikasjoner på at ByPass har både voldsforebyggende og voldshindrende effekter.</p> <p>Man synes å ha lyktes med å utforme rolle/arbeidsoppgaver for de sivile vernepliktige som gir muligheter for voldsforbygging/hindring og som er relevante for partnernes voldsforbygginge arbeide samtidig som de vernepliktige både synes å fungere godt og er meget godt motiverte.</p> <p>Erfaringene med gjennomføringen er i hovedsak positive på de fleste områder.</p> <p>Erfaringene er middels positive på følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opplæring med noe under middels utbytte og uttrykte behov for styrking av kompetanse mht konflikthåndtering/kommunikasjon • Lav innbyrdes kontakt mellom partnerne samtidig som de opplever slik kontakt som viktig • Rekruttering av sivile vernepliktige mht antall og dels egnethet <p>I fortsettelsen bør det fokuseres på å håndtere disse spørsmålene på en bedre måte.</p>		
Emneord: • Voldsforebygging • Sivil verneplikt	Tilgjengelighet: Åpen Denne side: Åpen Denne rapport: Åpen	Antall sider inkl. bilag: 35
<p>Godkjent Dato: 15.11.01</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p>Prosjektleder (sign)</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p>Instituttleder (sign)</p>		

INNHold

SAMMENDRAG.....	4
1. INNLEDNING.....	6
1.1. Beskrivelse av ByPass.....	6
1.2. Mandat for evalueringen.....	6
1.3. Metodisk opplegg av underveisevalueringen.....	7
1.4. Innhold i rapporten.....	7
2. EFFEKTER AV ByPass.....	8
2.1. Voldsforebyggende effekter av den rolle de sivile vernepliktige spiller.....	8
2.2. Betydningen av ByPass som et voldsforebyggende prosjekt.....	9
3. ARBEIDSRESULTATER I ByPass	9
3.1. De vernepliktiges roller/arbeidsoppgaver.....	9
3.2. Betydningen av den jobben de sivile vernepliktige utfører for partnernes voldsforebyggende arbeide.....	12
3.3. Hvordan de vernepliktige fungerer.....	12
3.4. De sivile vernepliktiges fornøydhet med tjenesten.....	12
4. ERFARINGER MED GJENNOMFØRINGEN AV ByPass.....	13
4.1. Rekruttering av vernepliktige og partnere.....	13
4.2. Klarhet av mål og målgruppe.....	13
4.3. Klarhet av rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige.....	14
4.4. Oppfølging/veiledning.....	14
4.5. Opplæring/kompetanse.....	15
4.6. Kontakt med andre partnere/sivile vernepliktige.....	16
4.7. Erfaringer med styringsgruppe, SAD som prosjekteier og prosjektledelsen...	18
5. PARTNERNES OG DE SIVILE VERNEPLIKTIGES SAMLEDE VURDERING AV ERFARINGENE.....	18
5.1. Partnernes vurdering.....	18
5.2. De sivile vernepliktiges vurdering.....	19
6. ENDRINGER SIDEN FORRIGE STATUSRAPPORT.....	21
6.1. Endring i spørsmål mht positiv/negativ vurdering av ByPass.....	21
6.2. Andre forhold.....	23
7. KONKLUSJONER.....	23
8. FORSLAG TIL TILTAK.....	23
VEDLEGG	

SAMMENDRAG

Beskrivelse av ByPass

Det overordnede målet for ByPass er å utvikle tiltak mot vold og kriminalitet rettet mot ungdom i Oslo mellom 13 og 25 år gjennom bruk av sivile vernepliktige knyttet til ulike partnere som arbeider med målgruppen.

Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy er prosjektansvarlig. Det er etablert en egen prosjektledelse lokalisert til Oslo.

ByPass gjennomføres som prosjekt i tidsperioden 01.01.00 til 31.12.01.

Opplegg av underveisevalueringen/datagrunnlag

Det gjennomføres en underveisevaluering av ByPass rettet inn mot å ta vare på erfaringene periodisk som grunnlag for justering og videreutvikling av innhold i og opplegg av ByPass.

Den foreliggende statusrapport fra underveisevalueringen er den fjerde pr 15.11.01. Den er basert på en kombinasjon av spørreskjema data fra de sivile vernepliktige og partnerne, deltakelse på samlinger for partnerne og for de sivile vernepliktige samt deltakelse på møter i styringsgruppen, med oppdragsgiver (SAD) og prosjektledelsen. I alt 61 sivile vernepliktige og 22 partnere deltok i ByPass på det tidspunkt datainnsamlingen ble gjennomført. Svarprosentene for spørreskjemaet var 82 for de sivile vernepliktige og 82 for partnerne.

Voldsforebyggende effekter så langt

Det er positive indikasjoner på at prosjektet har både voldsforebyggende og voldshindrende effekter, bedømt ut fra partnernes og de sivile vernepliktiges vurderinger.

Arbeidsresultater så langt

Det er positive resultater knyttet til at

- rolle/oppgavene for de sivile vernepliktige gir muligheter for både voldsforebyggende og voldshindrende effekter
- rolle/oppgavene for de sivile vernepliktige har betydelig relevans for partnernes voldsforebyggende arbeide
- de sivile vernepliktige fungerer i hovedsak godt og er godt motiverte

Erfaringer med gjennomføringen så langt

Det er gjennomgående *positive erfaringer* med gjennomføring av prosjektet mht

- rekruttering av partnere og sivile vernepliktige
- klarhet i mål og målgruppe for ByPass
- i hovedsak klarhet i rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige
- i hovedsak god oppfølging av partnerne fra prosjektledelsens side
- meget godt sosialt miljø

Det er gjennomgående *middels positive erfaringer* med gjennomføring av prosjektet mht

- opplæring med noe under middels utbytte og uttrykte behov for styrking av kompetanse mht konflikthåndtering/kommunikasjon
- lav innbyrdes kontakt mellom partnerne samtidig som de opplever slik kontakt som viktig
- rekruttering av sivile vernepliktige mht antall og dels egnehet

Endring i forhold til statusrapport 3

Sammenlignet med den tredje statusrapporten pr 01.09.01 er den samlede vurderingen fra de sivile vernepliktige og partnerne mye av den samme, men med en svak tendens i negativ retning.

Forslag til tiltak

Prosjektet bør i fortsettelsen sette særlig fokus på følgende tiltak:

- Fortsatt satsning på videreutvikling av innhold i og pedagogisk opplegg av eksisterende opplæringstilbud samt utvikling av nye med særlig fokus på konflikthåndtering
- Fortsatt satsning på utvikling av bedre kontakt/samarbeid mellom de ulike partnerne
- Sterkere satsning på rekruttering av sivile vernepliktige mht antall og dels egnethet

1. INNLEDNING

Den foreliggende statusrapport representerer den fjerde og siste statusrapporten i underveisevalueringen av ByPass.

1.1. Beskrivelse av ByPass

Visjonen for ByPass er at det skal bidra til å forebygge vold og kriminalitet gjennom meningsfulle tiltak rettet mot unge av unge, og utvikle kunnskap, kompetanse og erfaring som kan nyttegjøres av deltakerne og andre aktører som stiller med konfliktløsning og voldsforebygging.

Det *overordnede målet* for ByPass er å "utvikle tiltak mot vold og kriminalitet gjennom bruk av sivilt vernepliktige i Oslo"

Målgruppen for ByPass er ungdom i Oslo mellom 13 og 25 år.

Rammene rundt ByPass er som følger:

- Tiltakene skal settes ut i livet gjennom partnere som har det daglige ansvaret for å legge forholdene til rette for de sivile vernepliktige. Partnerne skal utvikle meningsfulle og samfunnsnyttige voldsforebyggende tiltak og aktiviteter. Partnerne har veiledningsansvar overfor den sivile vernepliktige
- Partnerne er foreløpig unntatt fra kravet om å stille bolig til de sivilt vernepliktige, samt å betale tjenesten
- Det skal stilles spesielle krav til de sivile vernepliktige mht motivasjon, egnethet og skikkethet som det skal tas hensyn til ved rekruttering av deltakere
- Det skal legges spesiell vekt på opplæring, veiledning og oppfølging slik at prosjektet skal utvikle kompetanse og erfaring innenfor konfliktløsning og voldsforebygging
- Prosjektet og tiltakene skal evalueres løpende av et eget forum

Tiltakene skal beskrives gjennom en fastlagt mal omfattende følgende hovedpunkter:

- Beskrivelse av virksomheten
- Beskrivelse av problemområdet
- Beskrivelse av det voldsforebyggende tiltaket med tilhørende aktiviteter
- Arbeidsbeskrivelse for den sivile vernepliktige
- Forventet resultat

I sum kan kjerneideen med bruken av de sivile vernepliktige i ByPass beskrives med ordene

- Gjenkjennelse
- Tilgjengelighet
- Tilstedeværelse
- Kunnskap

ByPass er *organisert* som følger: Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy (SAD) er ansvarlig for ByPass og skal godkjenne samtlige partnere og tiltak. De som er tilknyttet ByPass enten som ansatt eller sivile tjenestepliktige, vil være administrativt underlagt SAD. Det er etablert en egen styringsgruppe for ByPass. Det er også etablert et eget faglig forum som et uformelt møtested for så vel sivile vernepliktige og representanter for partnerne.

ByPass gjennomføres som prosjekt i tidsperioden 01.01.00 til 31.12.01.

1.2. Mandat for evalueringen

Det samlede opplegg for evaluering av ByPass omfatter både et opplegg for underveisevaluering og et opplegg for sluttevaluering.

De to evalueringsoppleggene skal gi svar på følgende hovedspørsmål:

- Samsvar mellom målsetting og innsats
- Registrering og vurdering av oppnådde resultater
- Rekruttering av vernepliktige til prosjektet/tjenesten
- Kartlegging av den vernepliktiges erfaring med og innstilling til tjenesten

- Nettverkspatroljen, kartlegging av effekt for integrasjon mellom de enkelte tjenestesteder og konkrete endringer i det offentlige rom
- Erfaring med opplæringens innhold som et tjenesteforberedende tiltak
- Kartlegging av partnernes erfaringer, innstilling og forhold til sitt ansvar og oppgave som partner i ByPass
- Vurdering av partnernes innstilling til ansvar og oppgave dersom det stilles krav om (1) bolig og (2) betaling for tjenesten
- Vurdering av struktur for og organisering (1) sett i forhold til prosjektet som prosjekt, og (2) som ordinært tiltak
- Vurdering av spesielle tiltak for integrering i Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy
- Forslag til andre elementer som bør evalueres

Underveisevalueringen er først og fremst rettet inn mot å kartlegge partnernes og de sivile vernepliktiges erfaringer med gjennomføringen av ByPass samt utarbeide opplegg for sluttevalueringen.

1.3. Metodisk opplegg av underveisevalueringen

Underveisevalueringen er tenkt lagt opp som en periodisk erfaringsinnhenting kvartalsvis, først gang i desember 2000 og siste gang i 3. kvartal 2001. Datainnsamlingen er lagt opp med bruk av et underveisevalueringsskjema for partnerne og de sivile vernepliktige, jfr vedlegg I og II.

I denne statusrapporten er dataene fra evalueringsskjemaene basert på

- 18 partnere med svarprosent på 82 (N=22) (78% i den tredje statusrapporten)
- 50 sivile vernepliktige med svarprosent på 82 (N=61) (75% i den tredje statusrapporten)

I tillegg er rapporten basert på deltakelse på samlinger for de sivile vernepliktige og partnerne, møter i styringsgruppe, med oppdragsgiver (SAD) og prosjektledelsen samt individuelle samtaler med oppdragsgiver og prosjektledelsen.

1.4. Innhold i rapporten

Presentasjonen av resultatene fra underveisevalueringen er strukturert i følgende hovedpunkter:

- effekter av ByPass med tanke på voldsforebygging
- arbeidsresultater med hovedfokus på
 - de sivile vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver
 - de sivile vernepliktiges fornøydhhet med tjenesten
 - partnernes fornøydhhet med den jobben de sivile vernepliktige gjør
- erfaringene med gjennomføringen av ByPass så langt
- samlede konklusjoner
- anbefaling av tiltak

2. EFFEKTER AV ByPass

2.1. Voldsforebyggende effekter av den rollen den/de sivile vernepliktige spiller

2.1.1. Samlet vurdering

Hvordan vurderer dere den voldsforebyggende effekten av den rollen den/de sivile vernepliktige har spilt så langt?	Liten effekt	Noen effekt	Stor effekt	N
Parterne	0%	41	59	17
De sivile vernepliktige	5	61	35	46

Som det fremgår mener partnerne at den rollen de sivile vernepliktige spiller har en betydelig voldsforebyggende effekt. De sivile vernepliktige mener også at den rollen de spiller har en voldsforebyggende effekt men ikke i samme grad som partnerne.

2.1.2. På hvilke måter har voldsforebyggingen skjedd?

I hvilken grad har de sivile vernepliktige frem til i dag bidratt til forebygging/hindring av vold på følgende måter?	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	
Sivile vernepliktige				
Stoppe/avbryte voldsepisoder ved selv å gripe inn i konkrete situasjoner	44%	44	13	48
Forhindre at det oppstår voldsepisoder ved tilstedeværelse, "ravning"	8	46	46	48
Stoppe eller forhindre voldsepisoder ved å melde fra til andre, f eks politi, kommunale instanser, o.a.	77	17	6	48
Utvikling av positive holdninger hos ungdommene gjennom samtale, dialog, informasjon o.a.	8	38	54	50
Engasjement av ungdommene i konkrete aktiviteter som gjør at de bruker tid på dette i stedet for mer voldsrelaterte aktiviteter	18	38	44	50

Som det fremgår mener de sivile vernepliktige at de bidrar til voldsforebygging på alle de nevnte måtene men først og fremst "utvikle positive holdninger gjennom samtale/dialog" og gjennom "tilstedeværelse".

Ulike måter å bidra til forebygging/hindre av vold	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	
Partnerne				
Stoppe/avbryte voldsepisoder ved selv å gripe inn i konkrete situasjoner	38%	50	13	16
Forhindre at det oppstår voldsepisoder ved tilstedeværelse, "ravning"	13	27	60	15
Stoppe eller forhindre voldsepisoder ved å melde fra til andre, f eks politi, kommunale instanser, o.a.	81	13	6	16
Utvikling av positive holdninger hos ungdommene gjennom samtale, dialog, informasjon o.a.	0	47	53	16
Engasjement av ungdommene i konkrete aktiviteter som gjør at de bruker tid på dette i stedet for mer voldsrelaterte aktiviteter	0	38	63	16

Som det fremgår har partnerne mye av den samme oppfatningen som de sivile vernepliktige, men hovedvekt på "engasjement av ungdommene i konkrete aktiviteter".

2.1.3. Typiske volds-/konfliktsituasjoner og håndtering av disse

På et arbeidsseminar for de sivile vernepliktige i november arbeidet man med å identifisere typiske konfliktsituasjoner som de vernepliktige hadde vært med på, hvordan de hadde blitt håndtert og hvordan de burde håndteres. Konfliktsituasjonene ble beskrevet og vurdert med utgangspunkt i et felles skjema, jfr vedlegg III.

Det ble i alt arbeidet med beskrivelse/vurdering av 19 konfliktsituasjoner. En oversikt over disse er vist i det følgende:

Innhold i konfliktsituasjonen	Antall forskjellige situasjoner
Slåsskamp mellom 2 ungdommer	4
Slåsskamp mellom gjenger	3
Slåsskamp mellom flere	1
Hevnoptgjør mellom gjenger	3
Hevnoptgjør mellom gjeng og en person	1
Inntrengning av uvedkommende ungdommer	2
Tyveri av mobiltelefon	1
18-åring røyker heroin på trikken	1
Konflikt vedrørende deltakelse på tur	1
Bortvisning	1
Matkonflikt	1

Materialet skal bearbejdes videre av en arbeidsgruppe av de sivile vernepliktige med sikte på å lage en erfaringsbasert håndbok i håndtering av typiske konfliktsituasjoner.

2.2. Betydningen av ByPass som et voldsforebyggende prosjekt i Oslo sentrum

Hvordan vurderer dere betydningen av ByPass som et samlet voldsforebyggende prosjekt i Oslo sentrum så langt?	Liten betydning	Noen betydning	Stor betydning	N
Partnerne	0	14	86	14
De sivile vernepliktige	5	45	50	42

Som det fremgår mener partnerne at ByPass har stor betydning som et voldsforebyggende prosjekt i Oslo sentrum. De sivile vernepliktige mener også at ByPass har betydning som et voldsforebyggende prosjekt men ikke i samme grad som partnerne. I det eksisterende datamaterialet ligger det ikke noen informasjon som kan forklare forskjellen i vurderingen mellom partnerne og de sivile vernepliktige. En hypotese kan være knyttet til at partnerne har et bredere erfaringsgrunnlag å vurdere ut fra fordi de over en mye lengre periode har arbeidet med voldsforebyggende tiltak. En del av partnerne, særlig skolene, sier at omfanget av voldssituasjoner har gått ned siden Bypass kom i gang.

3. ARBEIDSRESULTATER I ByPass

De sentrale arbeidsmålene og dermed arbeidsresultatene for ByPass som prosjekt, for å lykkes med å skape de ønskede voldsforebyggende effekter, må være knyttet til å

- fokusere rolle/arbeidsoppgaver for de sivile vernepliktige som kan virke voldsforebyggende gjennom direkte kontakt med målgruppen for ByPass
- fokusere rolle/arbeidsoppgaver for de sivile vernepliktige som partnerne opplever som nyttige for seg
- få de vernepliktige til å ivareta sin rolle/arbeidsoppgaver på en god måte
- skape/ha motiverte sivile vernepliktige

3.1. De vernepliktiges roller/arbeidsoppgaver

3.1.1. Type arbeidsoppgaver

I hvilken grad har den/de sivile vernepliktige frem til i dag blitt brukt til følgende arbeidsoppgaver?	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N

Sivile vernepliktige				
1. Ravning på skoleområde	37%	12	51	49
2. Ravning Oslo Sporveier	52	31	17	48
3. Ravning Oslo Sentrum	50	29	20	48
4. Ravning i forbindelse med større arrangementer	44	46	10	48
5. Planlegging/gjennomføring av informasjonsvirksomhet	64	23	13	47
6. Planlegging/drift av internettkafe	82	12	6	49
7. Planlegging/gjennomføring av idrettsarrangementer	73	21	6	48
8. Planlegging/gjennomføring av teaterforestillinger	78	8	14	49
9. Planlegging/gjennomføring av elevarrangementer	58	29	13	48
10. Planlegging/gjennomføring av friluftsturer/utflukter	75	21	4	47
11. Planlegging/utleie av utstyr	81	4	15	47
12. Planlegging/gjennomføring av demonstrasjoner, f eks, antirasisme	92	8	0	48
13. Arbeid som ikke er knyttet til målsettingene med ByPass	59	37	4	49

<i>I hvilken grad har den/de sivile vernepliktige frem til i dag blitt brukt til følgende arbeidsoppgaver?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N
Partnerne				
1. Ravning på skoleområde	33	0	67	12
2. Ravning Oslo Sporveier	44	44	11	9
3. Ravning Oslo Sentrum	78	11	11	9
4. Ravning i forbindelse med større arrangementer	40	60	0	10
5. Planlegging/gjennomføring av informasjonsvirksomhet	8	67	25	12
6. Planlegging/drift av internettkafe	56	22	22	9
7. Planlegging/gjennomføring av idrettsarrangementer	60	30	10	10
8. Planlegging/gjennomføring av teaterforestillinger	56	11	33	9
9. Planlegging/gjennomføring av elevarrangementer	15	39	46	13
10. Planlegging/gjennomføring av friluftsturer/utflukter	36	36	29	14
11. Planlegging/utleie av utstyr	40	50	10	10
12. Planlegging/gjennomføring av demonstrasjoner, f eks, antirasisme	80	20	0	10
13. Arbeid som ikke er knyttet til målsettingene med ByPass	46	54	0	13

Som det fremgår peker "ravning i skolegården" seg ut som det "tyngste oppgaven" slik de sivile vernepliktige ser det. Partnerne mener at det "planlegging/gjennomføring av elevarrangementer" og "ravning i skolegården" er de to "tyngste" oppgavene.

Både de sivile vernepliktige og partnerne sier at det går med noe tid til "arbeid som ikke er knyttet til målsettingene med ByPass".

3.1.2. Kontakten med målgruppen for ByPass

Omfang målt "i hvilken grad"

<i>I hvilken grad har de sivile vernepliktige frem til i dag hatt kontakt med målgruppen for ByPass på følgende måter?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N
Sivile vernepliktige				
Tilstedeværelse uten direkte kontakt	1%	32	54	50
Samtale/dialog gjennom direkte kontakt	8	28	64	50
Samtale/dialog ved hjelp av telefon	72	26	2	50

<i>I hvilken grad har de sivile vernepliktige frem til i dag hatt kontakt med målgruppen for ByPass på følgende måter?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N
Partnere				
Tilstedeværelse uten direkte kontakt	21%	43	36	14
Samtale/dialog gjennom direkte kontakt	0	24	76	17
Samtale/dialog ved hjelp av telefon	67	33	0	12

Hvor stor del av arbeidstiden går med til kontakt

<i>Hvor stor prosentandel av den daglige arbeidstiden vil du anslå at den/de sivile vernepliktige frem til i dag har brukt til kontakt med målgruppen for ByPass?</i>	%-andel av arbeidstiden, gjennomsnitt	N
Sivile vernepliktige	64%	47
Partnerne	71	15

Som det fremgår mener både de sivile vernepliktige og partnerne at ca 2/3 av den daglige arbeidstiden brukes til arbeidsoppgaver som medfører kontakt med målgruppen for ByPass.

Stabiliteten i kontakten

<i>Hvordan vil du karakterisere stabiliteten i den kontakten de sivile vernepliktige har hatt med målgruppen for ByPass frem til i dag?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N
Sivile vernepliktige				
Stort sett kontakt med de samme ungdommene	6%	46	48	50
Stabil kontakt med noen, kontakt med andre som varierer fra dag til dag	2	58	40	50
Kontakt med nye ungdommer som varierer fra dag til dag	14	70	16	50

<i>Hvordan vil du karakterisere stabiliteten i den kontakten de sivile vernepliktige har hatt med målgruppen for ByPass frem til i dag?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N
Partnerne				
Stort sett kontakt med de samme ungdommene	6%	62	31	16
Stabil kontakt med noen, kontakt med andre som varierer fra dag til dag	0	50	50	16
Kontakt med nye ungdommer som varierer fra dag til dag	25	50	25	16

Samlet kan den kontakten de sivile vernepliktige har med målgruppen for ByPass sies å ha god stabilitet samtidig som det er variasjon.

3.2. Betydning av den jobben de sivile vernepliktige utfører for partnernes voldsforebyggende arbeid

Hvor viktig er den rolle den/de sivile vernepliktige spiller i det arbeidet partnerne utfører med tanke på voldsforebygging?	Lite viktig	Noe viktig	Viktig	N
De sivile vernepliktiges vurdering	2%	15	83	46
Partnernes vurdering	0	11	89	18

Som det fremgår mener både de sivile vernepliktige og partnerne at den jobben som de sivile vernepliktige utfører er meget viktig for partnernes voldsforebyggende arbeid.

3.3. Hvordan de vernepliktige fungerer

Hvordan har den sivile vernepliktige fungert så langt?	Fungert godt/tilfreds stillende	Noen fungert godt, andre kunne fungert bedre	Ikke fungert godt nok	Fungert dårlig	N
Partnerne	41%	53	6	0	17
Sivile vernepliktige	88		12	0	50

Som det fremgår mener de sivile vernepliktige selv at de fungerer godt. Partnerne mener også at de sivile vernepliktige fungerer godt men ikke i fullt så stor grad som de vernepliktige selv.

Partnernes oppfatning om hva som er årsakene til at enkelte sivile vernepliktige ikke fungerer godt nok, er som følger:

Partnernes vurdering av hva som er de viktigste forklaringene på at den/de sivile vernepliktige eventuelt ikke har fungert godt nok	%-andel	N
Har ikke god nok fagkompetanse i forhold til oppgavene	11%	18
Mangelfull motivasjon	11	18
Mangler initiativ	33	18
Mangelfull erfaring med å være i jobb mht tilstedeværelse, oppførsel, etc	17	18

Som det fremgår er den viktigste forklaringen knyttet til mangelfullt initiativ.

3.4. De sivile vernepliktiges fornøydhets med tjenesten

Hva synes du så langt om å avtjene din sivile verneplikt i ByPass?	Lite tilfreds	Middels tilfreds	Tilfreds	N
De sivile vernepliktiges vurdering	2%	16	82	50

Som det fremgår må de sivile vernepliktige sies å være meget godt fornøyd med tjenesten sin så langt. Dette inntrykket forsterkes ytterligere når vi sammenligner de sivile vernepliktiges motivasjon for hhv siviltjeneste generelt og tjeneste i ByPass spesielt.

Hvordan var motivasjonen din for å avtjene	Dårlig	Middels	God	N
Ordinær sivil verneplikt	8%	34	58	50
Den sivile verneplikten i ByPass	2	20	78	50

Som det fremgår er de sivile vernepliktiges motivasjon for å avtjene den sivile verneplikten i ByPass meget høy og høyere enn for å avtjene ordinær sivil verneplikt.

4. ERFARINGER MED GJENNOMFØRINGEN AV ByPass

4.1. Rekruttering av vernepliktige og partnere

4.1.2. Rekruttering av vernepliktige

<i>Vurdering av den måten de sivile vernepliktige ble rekruttert til ByPass på</i>	Dårlige	Middels	Gode	N
<i>De sivile vernepliktiges erfaringer</i>				
Oppmøte/mottakelse på Dillingøy	4%	54	42	50
Intervjuet knyttet til ByPass	0	47	53	50
Presentasjon/klargjøring av tjenesteinnholdet i ByPass	8	55	37	50
Mottakelsen/behandlingen av prosjektledelsen for ByPass ved oppstart av tjenesten i Oslo	2	29	69	50
Mottakelse/behandling av partneren ved oppstart i Oslo	2	39	59	50
<i>Partnernes erfaringer</i>	7	47	47	15

Som det fremgår er både de sivile vernepliktiges og partnerens erfaringer rimelig gode, selv om det er muligheter for ytterligere forbedring, særlig sett ut fra de sivile vernepliktiges erfaringer.

Det de sivile vernepliktige er minst fornøyd med presentasjon/klargjøring av tjenesteinnholdet i ByPass.

Partnernes negative erfaringer med rekrutteringen av sivile vernepliktige er trolig først og fremst knyttet til at en del ikke har fått ny sivil vernepliktig til det tidspunkt de hadde ønsket seg.

4.1.2. Rekruttering av partnere

93% av partnerne (N=15) er fornøyd med den måten de ble rekruttert på mens 7% mener den kunne vært bedre.

4.2. Klarhet av mål og målgruppe

<i>Hvordan vurderer du avklaringen av hensikt/mål for ByPass?</i>	Dårlig avklart	Kunne vært avklart bedre	Godt avklart	N
Partnere	0%	22	79	18
Sivile vernepliktige	2	34	64	50
<i>Hvordan vurderer du avklaringen av målgruppe for ByPass?</i>				
Partnere	0%	24	77	17
Sivile vernepliktige	0	31	69	50

Som det fremgår mener partnerne at mål og målgruppe for ByPass er godt avklart. De sivile vernepliktige sier det samme men i litt svakere grad enn partnerne.

4.3. Klarhet av rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige

Hvordan er den rollen den/de sivile vernepliktige avklart pr. dags dato	Dårlig avklart	Ikke godt nok avklart enda	Godt avklart	N
Partnere	0%	11	89	16
Sivile vernepliktige	2	10	88	49

Som det fremgår mener både partnerne og de sivile vernepliktige at rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige er godt avklart.

I hvilken grad avklares den/de sivile vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver på følgende måter?	I liten grad	I noen grad	I stor grad	N
Partnere				
Avklares på forhånd	6%	59	35	17
Avklares i løpende samarbeid med den sivile vernepliktige	6	31	63	16
Sivile vernepliktige				
Avklares på forhånd	48	42	10	48
Avklares i løpende samarbeid med den sivile vernepliktige	9	47	45	47

Som det fremgår avklares rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige ved en blanding av avklaring på forhånd og avklaring underveis i samarbeid med den sivile vernepliktige. Partnerne mener imidlertid i noe større grad enn de sivile vernepliktige at avklaringen skjer på forhånd.

4.4. Oppfølging/veiledning

4.4.1. Oppfølging/veiledning av de sivile vernepliktige

Hvordan vurderer dere den oppfølgingen/veiledningen den/de sivile vernepliktige har fått så langt?	Lite tilfredsstillende	Kunne vært bedre	Tilfredsstillende	N
Partnere				
Fra partnerne	0%	38	63	16
Fra prosjektledelsen i ByPass	0	40	60	15
Sivile vernepliktige				
Fra partnere	4	50	46	48
Fra prosjektledelsen	6	37	57	49

Som det fremgår mener både partnerne og de sivile vernepliktige at oppfølging fra både partnerne og prosjektledelsen for ByPass kunne vært noe bedre.

84 % av de sivile vernepliktige vurderer imidlertid at oppfølgingen fra prosjektledelsen gjennom fellessamlingene for de sivile vernepliktige som positiv mens 16% vurderer den som middels (N=49).

Hvordan følger partnerne opp/veileder den/de sivile vernepliktige?	%-andel	N
Partnere		
Gjennom faste avdelings/gruppemøter	50%	18
Gjennom regelmessige individuelle samtaler med partneransvarlig	33	18
Gjennom regelmessige individuelle samtaler med daglig arbeidsleder	6	18
Gjennom løpende daglig kontakt	78	18

Sivile vernepliktige		
Gjennom faste avdelings/gruppemøter	38	50
Gjennom regelmessige individuelle samtaler med partneransvarlig	34	50
Gjennom regelmessige individuelle samtaler med daglig arbeidsleder	30	50
Gjennom løpende daglig kontakt	52	50

Som det fremgår følger partnerne opp de sivile vernepliktige på flere måter. De to vanligste formene er "faste avdelings/gruppemøter" og "løpende kontakt i det daglige".

4.4.2. Oppfølging av partnerne

62% av partnerne er tilfreds med den oppfølgingen de har fått fra prosjektledelsen i ByPass i det *daglig løpende*, 31% mener den kunne vært bedre og 8% mener den er lite tilfredsstillende (N=13).

64% er fornøyd med oppfølgingen gjennom *partnersamlingene* mens 36% mener denne kunne vært bedre (N=14).

I sum er 80% av partnerne fornøyd med den *samlede kontakten* med prosjektledelsen for ByPass mens 20% mener den kunne vært bedre (N=14).

4.5. Opplæring/kompetanse

4.5.1. Utbytte av kursene

<i>De sivile vernepliktiges vurdering av utbytte av de ulike opplæringstiltakene som grunnlag for å utføre tjenesten i ByPass</i>	Lite	Middels	Godt	N
Grunnkurset	22%	65	14	37
Andre kurs i regi av ByPass	24	64	11	45
Andre kurs i regi av partner	43	43	14	35

Som det fremgår opplever de sivile vernepliktige utbyttet av kursene, både grunnkurset og andre kurs i regi av ByPass og partnerne som noe under middels middels. Dette handler trolig om relevans i forhold til både innholdet i de sivile vernepliktiges tjeneste og det den vernepliktige kunne på fra før.

<i>Partnernes vurdering av grunnkurset</i>	Lite tilfredsstillende	Kunne vært bedre	Tilfredsstillende	N
Hvordan fungerer grunnkurset	20%	20	60	10

<i>Partnernes vurdering av grunnkurset</i>	Ingen/liten betydning	Noen betydning	Stor betydning	N
Har grunnkurset hatt noen betydning for dem måten den/de sivile vernepliktige fungerer på?	9%	82	9	11

Partnerne har en klart mer positiv vurdering enn de sivile vernepliktige av hvordan grunnkurset fungerer samtidig som de mener at det har "noen betydning" for den måten de sivile vernepliktige fungerer på.

4.5.2. Behov for ytterligere kompetanse

<i>Er det noen områder du opplever at du har behov for å styrke kompetansen din/opplæring som grunnlag for å utføre tjenesten din i ByPass?</i>	Antall personer som har angitt behov
Nei, har ingen behov	13
Konfliktløsning/håndtering/elevmekling	8
Kommunikasjon, hvordan komme i kontakt med elevene, skape tillit	2
Evne til å sette grenser for elevene	2
Opplæring i rollen som ByPasser av "veteran"-ByPassere	1
Psykologi	1
Rus og rusmisbruk	1
Kulturkunnskap/forståelse	1
Bedre opplæring om mål/hensikt med ByPass	1

Av de 50 som har svart på spørreskjemaet er det i alt 20 stykker som ikke har besvart spørsmålet. Grunnen til dette er trolig at de ikke opplever noe behov for å styrke kompetansen sin, idet utfyllingsgraden av skjemaet for øvrig er god.

Som det fremgår ovenfor er det 13 stykker som eksplisitt skriver nei på skjemaet, dvs. de føler ikke noe behov for opplæring.

De viktigste behovene for opplæring som er angitt er først og fremst knyttet til mer kunnskap om konfliktløsning/håndtering.

4.6. Kontakt med andre partnere/sivile vernepliktige

4.6.1. Kontakten mellom partnerne

Innbyrdes kontakthypighet

<i>I hvilken grad har dere så langt hatt kontakt med de andre partnerne i ByPass utenom partnersamlingene?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N
Nettverkspatruljen	29%	35	35	17
Sogn videregående skole	58	33	8	12
Sandaker videregående skole	54	39	7	13
Elvebakken videregående skole	69	23	7	13
Ulsrud videregående skole	64	29	7	14
Foss videregående skole	83	17	0	12
Ullern videregående skole	77	23	0	13
Stovner videregående skole	77	23	0	13
Hellerud videregående skole	69	23	7	13
Bredtvedt videregående skole	69	23	7	13
Manglerud videregående skole	75	17	8	12
Holtet videregående skole	77	15	8	13
Norsk Folkehjelp	79	14	7	14
Kirkens Bymisjon	85	8	8	13
Oslo Røde Kors/Groruddalen Ressurssenter	100	0	0	12
Oslo Røde Kors internasjonale senter (ORKIS)	92	8	0	13
Riverside	64	21	14	14
Friluftssenteret i Gamle Oslo (FRIGO)	77	8	15	13
Nord og Ned produksjoner	57	43	0	14
VietNør	100	0	0	13
Vålerenga	71	21	7	14
Oslo Sportsklubb	79	14	7	14
Norges Kampsportforbund	100	0	0	13
Miljøtelefonen	83	0	17	12

Som det fremgår har det vært en ikke ubetydelig innbyrdes kontakt med nettverkspatruljen. Bortsett fra Oslo Røde Kors, VietNor og Norges Kampsportforbund er det etablert en viss innbyrdes kontakt mellom de ulike partnerne, men hyppigheten av kontakten er lav.

Viktighet av innbyrdes kontakt

Partnerne vurderer den innbyrdes kontakten langt på vei som viktig:

<i>Hvordan vurderer dere viktigheten av den kontakten dere har hatt med andre partnere for eget voldsforebyggende arbeide?</i>	Lite viktig	Noe viktig	Viktig	N
Partnernes vurdering	12%	59	30	17

Som det fremgår vurderer kontakten med andre partnere som noe viktig/viktig for eget voldsforebyggende arbeide.

Tiltak for å bedre den innbyrdes kontakten mellom partnerne

Det ble arrangert en egen partnersamling i november med kontakt/samarbeid mellom partnerne som eget tema med gjensidig presentasjon av hverandre og diskusjon av konkrete samarbeidstiltak.

Resultatet av samlingen kan oppsummeres som følger:

- det ble gjort en god del tosidige avtaler om senere kontaktmøter
- det ble avklart arbeidsopplegg for videre arbeid med håndtering av rusproblematikk mellom flere av skolene samt teaterfremstillinger mellom noen av skolene og Nord og Ned Produksjoner.

4.6.2. Kontakten mellom de sivile vernepliktige

Kontakthypighet

<i>I hvilken grad har du så langt hatt kontakt med sivile tjenestepliktige hos de andre partnerne i ByPass ?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	N
Nettverkspatruljen	20%	35	45	49
Sogn videregående skole	62	19	19	47
Sandaker videregående skole	77	13	10	48
Elvebakken videregående skole	70	24	7	46
Ulsrud videregående skole	72	17	11	47
Foss videregående skole	83	8	8	48
Ullern videregående skole	79	13	9	47
Stovner videregående skole	79	19	2	48
Hellerud videregående skole	75	17	8	48
Bredtvet videregående skole	77	13	10	48
Manglerud videregående skole	71	19	10	48
Holtet videregående skole	89	9	2	47
Norsk Folkehjelp	83	15	2	47
Kirkens Bymisjon	85	13	2	48
Oslo Røde Kors/Groruddalen Ressurssenter	92	6	2	47
Oslo Røde Kors internasjonale senter (ORKIS)	94	6	0	47
Riverside	52	34	13	48
Friluftssenteret i Gamle Oslo (FRIGO)	90	8	2	48
Nord og Ned produksjoner	85	6	8	48
VietNor	94	6	0	48
Vålerenga	94	6	0	48
Oslo Sportsklubb	70	23	6	47
Norges kampsportforbund	100	0	0	48
Miljøtelefonen	100	0	0	48

Den innbyrdes kontaktbildet mellom de sivile vernepliktige er først og fremst knyttet til Nettverkspatruljen, Riverside, enkelte av de videregående skolene og Oslo Sportsklubb. Bortsett fra Nettverkspatruljen er kontakthypigheten lav.

Det sosiale miljøet/klimaet for de sivile vernepliktige

82% av de sivile vernepliktige vurderer det sosiale miljøet/klimaet som godt mens 18% vurderer det som middels (N=50).

4.7. Erfaringer med styringsgruppe, SAD som prosjekteier og prosjektledelsen

Datagrunnlaget er knyttet til evaluators deltakelse på møter og individuelle samtaler.

Pr dags dato synes samarbeidsrelasjonene internt i styringsgruppen, SAD og prosjektledelsen og mellom dem, å fungere meget godt.

5. PARTNERNES OG DE SIVILE VERNEPLIKTIGES SAMLEDE VURDERING AV ERFARINGENE

5.1. Partnernes vurdering

5.1.1. Hva er de tre viktigste positive erfaringene?

Svar	Antall svar
ByPass gir god støtte til og mulighet for å styrke vårt voldsförebyggende arbeide	8
Kompetente, hyggelige, engasjerte, velvillige ByPassere	6
ByPasserne fungerer som gode rollemodeller	4
God kontakt med prosjektledelsen	4
Kostnadsfrie sivilarbeidere	3
ByPass fungerer, gir større trygghet i miljøet	3
Samarbeid mellom partnerne	2
Ubyråkratisk og hjelpende prosjektledelse	2
Partnersamlingen i november med fokus på partnersamarbeid	1
God informasjon til partnerledelsen fra prosjektledelsen	1

Som det fremgår er partnernes mest positive erfaringer knyttet til

- kompetente og positive sivilarbeidere som fungerer som gode rollemodeller
- at ByPass gir god støtte/styrking av partnernes voldsförebyggende arbeide
- godt fungerende prosjektledelse

5.1.2. Hva er de tre viktigste negative erfaringene

Svar	Antall svar
Problemer med rekruttering av sivilarbeidere mht egnethet, kontinuitet, mulighet for å få	5
Noen sivilarbeidere fungerer ikke godt nok	4
Ingen negative erfaringer	4
Litt tungt å få Nettverkspatroljen til å fungere slik vi ønsker	1
Bedre oppfølging av sivilarbeidere som ikke fungerer godt fra prosjektledelsen	1
Møtekollisjoner	1
At vi i fremtiden må betale for ByPasserne	1

De fleste har ikke så mange negative erfaringer. Noen sier det eksplisitt. De negative erfaringene er først og fremst knyttet til

- problemer med rekruttering av sivilarbeider
- enkelte sivilarbeidere som ikke fungerer godt nok

5.1.3. Forslag til endring/forbedring

Partnerne har generelt få synspunkter om dette, jfr følgende oversikt :

Svar	Antall svar
Ingen forslag	4
Gi sivilarbeiderne mulighet for erfaringsutveksling med hverandre, som på Danskeferga	1
Lag opplegg for erfaringsutveksling mellom partnerne, som på samlingen i november	1
Mer kursing av sivilarbeiderne i hvordan ta kontakt med elevene/konflikthåndtering	1
ByPasserne være "anonyme" når de følger elever til/fra skolen	1
Strengere opptak/rekruttering av sivilarbeidere mht til modenhet/egnethet	1
Rekruttere flere eldre sivilarbeidere	1
Inkluder ungdomsskolene	1

5.1.4. Betydning av vederlagsfrihet

94% av partnerne sier at det har stor betydning at de kan benytte de sivile vernepliktige knyttet til ByPass vederlagsfritt mens 6% sier det har noen betydning (N=18).

5.2. De sivile vernepliktiges vurdering

5.2.1. Tre mest positive erfaringer

Svar	Antall svar
Godt sosialt miljø, samhold	25
Kontakten med målgruppen (ungdommene)	20
Meningsfylt/positiv/motiverende tjeneste	17
Lære/utvikle meg selv/utfordrende	6
God prosjektledelse	4
Bra arbeidsforhold, arbeidstid, avspassingsmuligheter	3
Føler at vi gjør en god jobb	3
Frihet til å ta egne initiativ	3
Bra kurs/Danmarksturen	2
Møtt med tillit og respekt	2
Å føle at jobben jeg gjør blir verdsatt	2
Øya	2
Sommerpatruljen	2
Greie partnere	1
Diskusjonen med andre ByPassere	1
Få kunne bruke meg selv	1
God kontakt mellom partnerne	1
Interessant å jobbe i et flerkulturelt miljø	1
Turer og utflukter er positivt	1
Stockholmsturen	1

Som det fremgår mener de sivile vernepliktige at følgende to forhold representerer de tre mest positive erfaringene med ByPass så langt:

- godt miljø/samhold
- kontakten med målgruppen/ungdommene
- meningsfylt/motiverende tjeneste

5.2.2. Tre mest negative erfaringer

Generelt er det færre synspunkter på negative erfaringer enn positive. De synspunktene som er avgitt ser ut som følger:

Svar	Antall svar
For mye dødtid, "tomme" dager, ensformige arbeidsdager, kjedelig	6
Voldssituasjoner i tjenesten, trusler fra elever	4
Litt dårlig info fra prosjektledelsen, innimellom	3
Oslo sporveier bør være mer takknemlig/dårlig månedskortopplegg	3
Jobben min har liten relevans i forhold til målsettingene med ByPass	2
Noe intern kranling mellom ByPasserne	2
Frustrasjon, lite hjelp å få	2
Mangler ressurser til gjennomføring av tiltak hos partneren	2
Tidvis noe diffuse arbeidsoppgaver	2
Møte med negative mennesker/elever	2
Kaldt å gå ute	2
Ingen negative erfaringer	2
Misfornøyd med forholdet til partneren/tjenestestedet	1
Nettverkspatruljens håndtering av elevene	1
Dårlig respons fra enkelte lærere	1
ByPass er for dårlig kjent internt hos partnerne	1
For lite kontakt med elevene	1
Oppfølging av rapporter	1
Uniformeringen av ByPasserne	1
At politiet kjenner så dårlig til ByPass	1
For mye raving	1
Å drite oss ut på Manglerud	1
Dårlige kursopplegg	1
Vanskelig å vite hva man skal gjøre i konfliktsituasjoner	1
Nedbrytende skoler	1
Tilbakemelding om at ByPass fungerer dårlig hos en annen partner	1
For hårsår prosjektledelse	1
Hele tiden nye regler for bruk av sporveiskort	1
Dårlig kontakt med lærerne	1
Enkelte sivilarbeidere passer ikke inn i ByPass	1
Ikke mer danskebåt (det har med danskebåtstemningen å gjøre...)	1
Føler meg av og til som politi	1
Mangelfull opplæring	1
Uro	1
For lang tjenestetid	1
For dårlig kontakt mellom partnerne	1
Negativ ladet tilbakemelding	1
For dårlig oppfølging	1

Som det fremgår er de to viktigste negative erfaringene knyttet til

- for mye dødtid, kjedelig, i jobben
- voldssituasjoner, trusler i jobben

5.2.3. Forslag til endring/forbedring

Generelt er det få synspunkter på forbedringer. De som har kommet kan sammenfattes som følger:

Svar	Antall svar
Nei, ingen forslag	11
Bedre kontakt mellom partnerne inklusive ByPasserne	3
Flere fellesmøter/samlinger	2
Mer kritisk rekruttering av sivilarbeidere	2
Mer kursing om voldsforebygging/konflikthåndtering	2
Bedre kjennskap til målgruppen	1
Inkluder ungdomsskolene i ByPass	1
Bedre avklaring av hvilken rolle ByPasserne skal ha i forhold til ungdommene	1
Kan ByPass få egne lokaler hvor de kan ha kontakt med ungdommene på "kameratnivå"?	1
ByPasserne må noen ganger kunne være sivilkledd	1
Lage fest for ungdommene	1
Mer oppfølging av voldsepisoder	1
Bedre informasjon om ByPass internt hos partnerne	1
Ta med en ByPasser til Dillingøy for å rekruttere	1
Ingen flere partnere, fyll opp med ByPassere hos de som er	1
Bedre kontakt med partnerne om arbeidsoppgaven	1
Tykkere jakker, vinteren er kald	1
Bedre oppfølging	1
Mer profilering i media	1
Bruke ByPasserne i opplæring av nye	1
Mer konkrete oppgaver	1
Ansett informasjonsmedarbeider	1
Bedre avklaring av hva som menes med forebygging	1
Strengere kleskode hos ByPasserne	1
Ansett ny prosjektleder	1
Flere motiverende tiltak	1

6. ENDRINGER SIDEN FORRIGE STATUSRAPPORT

6.1. Endring i spørsmål med vurderingsskala som indikerer en positiv eller negativ vurdering av hvordan ByPass fungerer

6.1.1. Samlet endringsretning uansett størrelse på %-differanse

Totalt er det stilt 22 spørsmål for de sivile vernepliktige og 16 for partnerne med vurderingsskala som indikerer en positiv eller negativ vurdering av hvordan ByPass fungerer. En oversikt over endringene i svarfordelingen mht til i hvilken retning de går, er vist i etterfølgende tabell.

	Endring i positiv retning	Endring i negativ retning	Uendret	SUM
Sivile vernepliktige	9	12	1	22
Partnere	5	9	2	16
SUM	14	21	3	38

For de sivile vernepliktige er det en svak endring i negativ retning. For 11 av variablene er endringene små.

For partnerne er det en klarere endring i negativ retning. For 11 av variablene er endringene små.

6.1.2. Endringer med %-differanser på 9 eller mer

Ser vi på hvilke spørsmål det er endring på i positiv eller negativ retning ut fra *sivile vernepliktiges* vurdering for prosentdifferanser på 9 eller høyere, er bildet som vist i følgende tabell:

Størrelse på %-differanse	Endring i positiv retning	Endring i negativ retning
20% eller mer	<ul style="list-style-type: none"> Betydning av den rollen de sivile vernepliktige spiller i partnernes voldsforebyggende arbeide Oppfølging fra prosjektledelsen gjennom fellessamlingene for de sivile vernepliktige 	<ul style="list-style-type: none">
14 til 20%	<ul style="list-style-type: none"> den voldsforebyggende effekten av rollen de sivile vernepliktige spiller motivasjon for å avtjene ordinær sivil verneplikt 	<ul style="list-style-type: none"> presentasjon av tjenesteinnholdet i ByPass ved rekrutteringsmøte på Dillingøy avklaring av målgruppen for ByPass oppfølging av de sivile vernepliktige fra partnerne
9 til 14%	<ul style="list-style-type: none"> betydningen av ByPass som voldsforebyggende prosjekt utbytte av andre kurs i regi av ByPass 	<ul style="list-style-type: none"> motivasjon for å avtjene den sivile verneplikten i ByPass
SUM	6	5

Det mest slående er den positive utviklingen i de sivile vernepliktiges vurdering av de voldsforebyggende effektene av ByPass. De nærmer seg partnernes vurdering av de samme spørsmålene.

For *partnerne* ser bildet ut som følger:

Størrelse på %-differanse	Endring i positiv retning	Endring i negativ retning
20% eller mer		<ul style="list-style-type: none"> rekruttering av sivile vernepliktige den samlede kontakten med prosjektledelsen
14 til 20%	<ul style="list-style-type: none"> hvordan grunnkurset fungerer betydning av grunnkurset for hvordan de sivile vernepliktige fungerer 	<ul style="list-style-type: none"> avklaring av målgruppen for ByPass
9 til 14%	<ul style="list-style-type: none"> betydningen av ByPass som et voldsforebyggende prosjekt 	
SUM	3	3

Det mest slående er partnernes mer positive vurdering av grunnkurset.

6.2. Andre forhold

Det er flere indikasjoner på en negativ utvikling i rekruttering av de sivile vernepliktige både mht til å klare å rekruttere mange nok samt egnetheten av de som rekrutteres.

7. KONKLUSJONER

Samlet synes ByPass pr dags dato å være kjennetegnet ved:

- *positive indikasjoner* på at prosjektet har både voldsforebyggende og voldshindrende effekter, bedømt ut fra partnernes og de sivile vernepliktiges vurderinger
- *positive arbeidsresultater* mht
 - rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige som gir muligheter for voldsforebyggende og voldshindrende effekter
 - rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige med betydelig relevans for partnernes voldsforebyggende arbeide
 - i hovedsak vel fungerende og motiverte sivile vernepliktige
- gjennomgående *positive erfaringer* med gjennomføring av prosjektet mht
 - rekruttering av partnere og sivile vernepliktige
 - klarhet i mål og målgruppe for ByPass
 - i hovedsak klarhet i rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige
 - i hovedsak god oppfølging av partnerne fra prosjektledelsens side
 - meget godt sosialt miljø
- gjennomgående *middels positive erfaringer* med gjennomføring av prosjektet mht
 - opplæring med noe under middels utbytte og uttrykte behov for styrking av kompetanse mht konflikthåndtering/kommunikasjon
 - lav innbyrdes kontakt mellom partnerne samtidig som de opplever slik kontakt som viktig
 - rekruttering av sivile vernepliktige mht antall og til dels egnethet

8. FORSLAG TIL TILTAK

Prosjektet bør i fortsettelsen sette særlig fokus på følgende tiltak:

- Sterkere satsning på opplæring med videreutvikling av innhold i og pedagogisk opplegg av eksisterende tilbud. Utvikling av nye med særlig fokus på konflikthåndtering
- Utvikling av et enda sterkere samarbeid mellom de ulike partnerne
- Sterkere satsning på rekruttering

VEDLEGG I

UNDERVEISEVALUERINGSSKJEMA FOR PARTNERNE I ByPass, FJERDE RUNDE

Skjema nr

A. Ufylling av skjemaet

1. Hvem har fylt ut skjemaet? (sett kryss)
 - Partneransvarlig/kontaktperson alene
 - Partneransvarlig/kontaktperson sammen med en eller flere av de som har det daglige ledelsesansvaret for den/de sivile vernepliktige
 - Andre

B. Bakgrunnsopplysninger

2. Partnernavn.....

3. Har dere hatt sivile vernepliktige tidligere, dvs. før ByPass?

- Ja
- Nei

C. Hensikt/mål og målgruppe for ByPass

4. Hvordan vurderer du avklaringen av hensikt/mål og målgruppe for ByPass? (sett kryss)

	Dårlig avklart	Kunne vært avklart bedre	Godt avklart
Hensikt/mål for Bypass			
Målgruppe for ByPass			

D. Den/de sivile vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver

5. I hvilken grad avklares den/de sivile vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver på følgende måter? (sett kryss)

Avklaringsmåte	I liten grad	I noen grad	I stor grad
1. Avklares av oss som partner på forhånd, dvs før den sivilt vernepliktige kommer (gjennom søknaden)			
2. Avklares løpende i samarbeid med den sivilt vernepliktige			
3. Annet, hva?			

6. Hvordan er den rollen den/de sivile vernepliktige spiller avklart pr dags dato? (sett kryss)

- dårlig avklart
- ikke godt nok avklart enda
- godt avklart
- annet, hva.....

7. I hvilken grad har den/de sivile vernepliktige *frem til i dag* blitt brukt til følgende arbeidsoppgaver? (sett kryss)

Arbeidsoppgave	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
1. Ravning på skoleområde			
2. Ravning Oslo Sporveier			
3. Ravning Oslo Sentrum			
4. Ravning i forbindelse med større arrangementer			
5. Planlegging/gjennomføring av informasjonsvirksomhet			
6. Planlegging/drift av internettkafe			
7. Planlegging/gjennomføring av idrettsarrangementer			
8. Planlegging/gjennomføring av teaterforestillinger			
9. Planlegging/gjennomføring av elevarrangementer			
10. Planlegging/gjennomføring av friluftsturer/utflukter			
11. Planlegging/utleie av utstyr			
12. Planlegging/gjennomføring av demonstrasjoner, f eks, antirasisme			
13. Arbeid som ikke er knyttet til målsettingene med ByPass			
14. Annet, hva?			

8. I hvilken grad har de sivile vernepliktige *frem til i dag* hatt kontakt med målgruppen for ByPass på følgende måter? (sett kryss)

Kontaktform	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Tilstedeværelse uten direkte kontakt			
Samtale/dialog gjennom direkte kontakt			
Samtale/dialog ved hjelp av telefon			
Annet, hva?			

9. Hvor stor prosentandel av den daglige arbeidstiden vil du anslå at de sivile vernepliktige *frem til i dag* har brukt til kontakt med målgruppen for ByPass gjennom de kontaktformene som er nevnt under spørsmålet foran?

.....%

10. Hvordan vil du karakterisere stabiliteten i den kontakten de sivile vernepliktige har hatt med målgruppen for ByPass *frem til i dag*?

Stabilitet i kontakten med målgruppen for ByPass	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Stort sett kontakt med de samme ungdommene			
Stabil kontakt med noen, kontakt med andre som varierer fra dag til dag			
Kontakt med nye ungdommer som varierer fra dag til dag			
Annet, hva?			

E. Vurdering av hvordan den/de sivile vernepliktige fungerer

11. Hvordan har den/de sivile vernepliktige fungert så langt? (sett kryss)
- fungert godt
 - noen fungert godt, andre kunne fungert bedre
 - ikke fungert godt nok
 - fungert dårlig
12. Har grunnkurset hatt noen betydning for den måten den/de sivile vernepliktige fungerer på? (sett kryss)
- Ingen/liten betydning
 - Noen betydning
 - Stor betydning
13. Hva er de viktigste forklaringene på at den/de sivile vernepliktige eventuelt *ikke* har fungert godt nok? (sett kryss)
- har ikke god nok fagkompetanse i forhold til de arbeidsoppgavene som skal ivaretas
 - mangelfull motivasjon i forhold til det å jobbe med voldsforebygging
 - mangler initiativ
 - mangelfull erfaring i forhold til det å være i jobb mht tilstedeværelse, oppførsel, holdninger, med mer
 - annet, hva?

F. Oppfølging/veiledning av den/de vernepliktige

14. Hvordan vurderer dere den oppfølgingen/veiledningen den/de sivile vernepliktige har fått så langt? (sett kryss)

Fra hvem	Lite tilfredsstillende	Kunne vært bedre	Tilfredsstillende
Fra oss, dvs. partner			
Fra prosjektledelsen i BYPASS			

15. Hvordan følger dere opp/veileder den/de sivile vernepliktige? (sett kryss)
- gjennom *faste avdelings/gruppemøter*
 - gjennom *regelmessige individuelle samtaler* med partneransvarlig/kontaktperson
 - gjennom *regelmessige individuelle samtaler* med daglig arbeidsleder for den/de sivile vernepliktige
 - gjennom *løpende daglig kontakt* med partneransvarlig/kontaktperson og/eller daglig arbeidsleder for den/de sivile tjenestepliktige
 - annet, hva?.....

G. Vurdering av forholdet til/kontakten med ByPass

16. Hvilke erfaringer har dere i forhold til ByPass som prosjekt på følgende områder? (sett kryss)

Område	Lite tilfredsstillende	Kunne vært bedre	Tilfreds Stillende	Vet ikke
1. Prosessen med å bli godkjent som partner				
2. Rekruttering av vernepliktige				
3. Grunnkurset				
4. Oppfølging i det daglig løpende				
5. Partnersamlingene				
6. Kontakten med prosjektledelse				
7. Annet, hva?				

17. I hvilken grad har dere så langt hatt kontakt med de andre partnerne i ByPass utenom partnersamlingene? (sett kryss)

Partner	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Nettverkspatruljen			

Sogn videregående skole			
Sandaker videregående skole			
Elvebakken videregående skole			
Ulsrud videregående skole			
Foss videregående skole			
Ullern videregående skole			
Stovner videregående skole			
Hellerud videregående skole			
Bredtvet videregående skole			
Manglerud videregående skole			
Holtet videregående skole			
Norsk Folkehjelp			
Kirkens Bymisjon			
Oslo Røde Kors, Groruddalen Røde Kors Ressurscenter			
Oslo Røde Kors internasjonale senter (ORKIS)			
Riverside			
Friluftssenteret i Gamle Oslo (FRIGO)			
Nord og Ned Produksjoner			
VietNor			
Vålerenga IF			
Oslo Sportsklubb			
Norges Kampsportforbund			
Miljøtelefonen			

18. Hvordan vurderer dere viktigheten av den kontakten dere har hatt med andre partnere for eget voldsforebyggende arbeid? (sett kryss)

- lite viktig
- noe viktig
- viktig

F. Samlet vurdering av erfaringene med ByPass så langt

19. Hvordan vurderer dere den voldsforebyggende effekten av den rollen den/de sivile vernepliktige spiller så langt? (sett kryss)

- liten effekt
- noen effekt
- stor effekt
- vet ikke

20. I hvilken grad vil har de sivile vernepliktige *frem til i dag* bidratt til forebygging/hindring av vold på følgende måter?

Ulike måter å bidra til forebygging/hindre av vold	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Stoppe/avbryte voldsepisoder ved selv å gripe inn i konkrete situasjoner			
Forhindre at det oppstår voldsepisoder ved tilstedeværelse			
Stoppe eller forhindre voldsepisoder ved å melde fra til andre, f eks politi, kommunale instanser, o.a.			
Utvikling av positive holdninger hos ungdommene gjennom samtale, dialog, informasjon o.a.			
Engasjement av ungdommene i konkrete aktiviteter som gjør at de bruker tid på dette i stedet for mer voldsrelaterte aktiviteter			
Annet, hva?			

21. Hvor viktig er den rollen den/de sivile vernepliktige spiller i det arbeidet dere som partner utfører med tanke på voldsforebygging? (sett kryss)

- lite viktig

- noe viktig
- viktig

22. Hvilken betydning har det for dere at dere kan benytte de sivile vernepliktige knyttet til ByPass vederlagsfritt (dvs. ikke betale dagpenger, besørge innkvartering og dekke reisekostnader mellom innkvartering og tjenestested)? (sett kryss)

- liten betydning
- noen betydning
- stor betydning

23. Hvordan vurderer dere betydningen av ByPass som et samlet voldsforebyggende prosjekt i Oslo sentrum så langt? (sett kryss)

- liten betydning
- noen betydning
- stor betydning
- vet ikke

24. Hva er de tre viktigste *positive* erfaringene med BYPASS så langt?

.....
.....
.....

25. Hva er de tre viktigste *negative* erfaringene med BYPASS så langt?

.....
.....
.....

26. Har du noen konkrete forslag til endring/forbedring av ByPass?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

27. *Hvordan var det å fylle ut skjemaet? Er det noen spørsmål som var vanskelig å forstå? Passet svaralternativene/vurderingsskalaene? Er det noen spørsmål som mangler? Vennligst kommenter:*

.....
.....
.....
.....

TUSEN TAKK FOR HJELPEN!

VEDLEGG II

UNDERVEISEVALUERINGSSKJEMA FOR DE SIVILE VERNEPLIKTIGE I ByPass, fjerde runde

A. Bakgrunnsopplysninger

1. Hvilken partner arbeider du hos?.....
2. Dersom du er knyttet til en bestemt avdeling/arbeidsområde, hvilket?.....
3. Hvor lenge har du tjenestegjort i ByPass?, antall måneder.....
4. Har du tidligere avtjent deler av verneplikten din hos andre oppdragsgivere? (sett kryss)
 - Ja, hvor lenge (antall måneder).....
 - Nei
5. Hvor gammel er du?, antall år.....
6. Hvordan var motivasjonen din for å avtjene *sivil verneplikt*? (sett kryss)
 - dårlig
 - middels
 - god
7. Hvordan var motivasjonen din for å avtjene den sivile verneplikten *i ByPass*? (sett kryss)
 - dårlig
 - middels
 - god

B. Hensikt/mål og målgruppe for ByPass

8. Hvordan vurderer du avklaringen av hensikt/mål og målgruppe for ByPass? (sett kryss)

	Dårlig avklart	Kunne vært avklart bedre	Godt avklart
Hensikt/mål for Bypass			
Målgruppe for ByPass			

C. Erfaringer med rekrutteringen til ByPass

9. Hvilke erfaringer har du med den måten du ble rekruttert til ByPass på på følgende områder? (sett kryss)

Område	Dårlige	Passe/middels	Gode
1. oppmøte/mottakelse på Dillingøy			
2. intervjuet knyttet til ByPass			
3. presentasjon/klargjøring av tjenesteinnholdet i ByPass			
4. mottakelsen/behandlingen av prosjektledelsen for ByPass ved oppstart av tjenesten i Oslo			
5. mottakelsen/behandlingen av partneren ved oppstart i Oslo			

D. Din rolle/arbeidsoppgaver som sivil vernepliktig

10. I hvilken grad ble rolle/arbeidsoppgaver avklart for deg på følgende måter? (sett kryss)

Avklaringsmåte	I liten grad	I noen grad	I stor grad
1. avklart av partner på forhånd, dvs før jeg kom			
2. avklart løpende i samarbeid med meg			
3. annet, hva?			

11. Hvordan er den rollen du spiller avklart pr dags dato? (sett kryss)

- dårlig avklart
 ikke godt nok avklart enda
 godt avklart
 annet, hva.....

12. I hvilken grad har du *frem til i dag* blitt brukt til følgende arbeidsoppgaver? (sett kryss)

Arbeidsoppgave	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
1. Ravning på skoleområde			
2. Ravning Oslo Sporveier			
3. Ravning Oslo Sentrum			
4. Ravning i forbindelse med større arrangementer			
5. Planlegging/gjennomføring av informasjonsvirksomhet			
6. Planlegging/drift av internettkafe			
7. Planlegging/gjennomføring av idrettsarrangementer			
8. Planlegging/gjennomføring av teaterforestillinger			
9. Planlegging/gjennomføring av elevarrangementer			
10. Planlegging/gjennomføring av friluftsturer/utflukter			
11. Planlegging/utleie av utstyr			
12. Planlegging/gjennomføring av demonstrasjoner, f eks, antirasisme			
13. Arbeid som ikke er knyttet til målsettingene med ByPass			
14. Annet, hva?			

13. I hvilken grad har du *frem til i dag* hatt kontakt med målgruppen for ByPass på følgende måter? (sett kryss)

Kontaktform	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Tilstedeværelse uten direkte kontakt			
Samtale/dialog gjennom direkte kontakt			
Samtale/dialog ved hjelp av telefon			
Annet,hva?			

14. Hvor stor prosentandel av den daglige arbeidstiden vil du anslå at du *frem til i dag* har brukt til kontakt med målgruppen for ByPass gjennom de kontaktformene som er nevnt under spørsmålet foran?

.....%

15. Hvordan vil du karakterisere stabiliteten i den kontakten du har hatt med målgruppen for ByPass *frem til i dag*?

Stabilitet i kontakten med målgruppen for ByPass	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Stort sett kontakt med de samme ungdommene			
Stabil kontakt med noen, kontakt med andre som varierer fra dag til dag			
Kontakt med nye ungdommer som varierer fra dag til dag			
Annet, hva?			

E. Vurdering av hvordan jeg fungerer som sivil vernepliktig i ByPass

16. Hvordan mener du at du har fungert så langt? (sett kryss)

- fungert tilfredsstillende
- ikke fungert godt nok
- fungert dårlig

F. Vurdering av opplæringstiltak/egen kompetanse

17. Hvordan vurderer du utbyttet av grunnkurset som grunnlag for å utføre tjenesten din i ByPass? (sett kryss)

- lite
- middels
- godt

18. Hvilke temaområder i grunnkurset opplever du som de mest interessante/viktige i forhold til tjenesten din i ByPass?

.....

19. Hvordan vurderer du utbyttet av de andre kursene du har fått i ByPass som grunnlag for å utføre tjenesten din i ByPass? (sett kryss)

Kurs i regi av	Lite	Middels	Godt
ByPass			
Partner			

20. Er det noen områder du opplever at du har behov for å styrke kompetansen din/opplæring som grunnlag for å utføre tjenesten din i ByPass?

.....

G. Vurdering av oppfølging/veiledning

21. Hvordan vurderer du den oppfølgingen/veiledningen du har fått så langt? (sett kryss)

Fra hvem	Lite tilfredsstillende	Kunne vært bedre	Tilfreds Stillende
Fra partner			
Fra prosjektledelsen i ByPass			

22. Hvordan blir du fulgt opp av partneren din? (sett kryss)

- gjennom *faste avdelings/gruppemøter*

- gjennom *regelmessige individuelle* samtaler med partneransvarlig/kontaktperson
- gjennom *regelmessige individuelle* samtaler med den som er daglig arbeidsleder for meg
- gjennom *løpende daglig kontakt* partneransvarlig/kontaktperson og/eller daglig arbeidsleder for meg
- annet, hva?.....

H. Vurdering av forholdet til/kontakt med andre sivile vernepliktige

23. Hvordan vurderer du fellessamlingene for de sivile vernepliktige i ByPass? (sett kryss)

- negativt
- middels
- positivt

24. I hvilken grad har du så langt hatt kontakt med de sivilt vernepliktige knyttet til andre partnere i ByPass utenom fellessamlingene for de sivile vernepliktige? (sett kryss)

Partner	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Nettverkspatroljen			
Sogn videregående skole			
Sandaker videregående skole			
Elvebakken videregående skole			
Ulsrud videregående skole			
Foss videregående skole			
Ullern videregående skole			
Stovner videregående skole			
Hellerud videregående skole			
Bredtvet videregående skole			
Manglerud videregående skole			
Holtet videregående skole			
Norsk Folkehjelp			
Kirkens Bymisjon			
Oslo Røde Kors, Groruddalen Røde Kors Ressurscenter			
Oslo Røde Kors internasjonale senter (ORKIS)			
Riverside			
Friluftssenteret i Gamle Oslo (FRIGO)			
Nord og Ned Produksjoner			
VietNør			
Vålerenga IF			
Oslo Sportsklubb			
Norges Kampsportforbund			
Miljøtelefonen			

25. Hvordan vurderer du det sosiale miljøet/klimaet mellom de sivile vernepliktige i ByPass? (sett kryss)

- dårlig
- middels
- godt

F. Samlet vurdering av erfaringene med ByPass så langt

26. Hvordan vurderer du den voldsforebyggende effekten av den rollen du har spilt så langt? (sett kryss)

- liten effekt
- noen effekt
- stor effekt
- vet ikke

27. I hvilken grad har du *frem til i dag* bidratt til forebygging/hindring av vold på følgende måter?

Ulike måter å bidra til forebygging/hindre av vold	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Stoppe/avbryte voldsepisoder ved selv å gripe inn i konkrete situasjoner			
Forhindre at det oppstår voldsepisoder ved tilstedeværelse			
Stoppe eller forhindre voldsepisoder ved å melde fra til andre, f eks politi, kommunale instanser, o.a.			
Utvikling av positive holdninger hos ungdommene gjennom samtale, dialog, informasjon o.a.			
Engasjement av ungdommene i konkrete aktiviteter som gjør at de bruker tid på dette i stedet for mer voldsrelaterte aktiviteter			
Annet, hva?			

28. Hvor viktig er den rollen du spiller i det arbeidet partneren din utfører med tanke på voldsforebygging? (sett kryss)

- lite viktig
- noe viktig
- viktig
- vet ikke

29. Hvordan vurderer du betydningen av ByPass som et samlet voldsforebyggende prosjekt i Oslo sentrum så langt? (sett kryss)

- liten betydning
- noen betydning
- stor betydning
- vet ikke

30. Hva syns du så langt om å avtjene din sivile verneplikt i ByPass? (sett kryss)

- Lite tilfreds
- Middels tilfreds
- Tilfreds

31. Hva er de tre viktigste *positive* erfaringene dine med ByPass så langt?

.....

.....

.....

.....

.....

32. Hva er de tre viktigste *negative* erfaringene dine med ByPass så langt?

.....

.....

.....

.....

.....

33. Har du noen konkrete forslag til endring/forbedring av ByPass?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

34. *Hvordan var det å fylle ut skjemaet? Er det noen spørsmål som var vanskelig å forstå? Passet svaralternativene/vurderingsskalaene? Er det noen spørsmål som mangler? Vennligst kommenter:*

.....
.....
.....
.....
.....

TUSEN TAKK FOR HJELPEN!

VEDLEGG III

SKJEMA FOR BESKRIVELSE/VURDERING AV HÅNDTERING AV KONFLIKTSITUASJONER

SITUASJON.....

Momenter	Beskrivelse/vurdering
Hva dreide konflikten seg om?	
Hvem var implisert i konfliktsituasjonen?	
Hvordan utviklet situasjonen seg/ hvordan var forløpet/hvordan endte den?	
Hva gjorde du som ByPasser?	
Hva vil du gjøre som Bypasser hvis du havner i en tilsvarende situasjon senere?	